

10 *Blízko k zemědělcí*

Proč rozvíjet vztah bez prostředníků?

V různých potravinových komunitách a řetězcích se počet aktérů a jejich propojení se zemědělci může výrazně lišit. To názorně ukazuje následující obrázek. Napadlo vás někdy, že více článků v řetězci znamená ve výsledku méně peněz pro zemědělce?

Supermarket

Nákupní skupina

Bedýnky

Farmářské trhy

Spolkový obchod

KPŽ

Výše příjmu zemědělce

10 *Potravinové komunity*

Znáte rozdíly mezi různými modely?

Neexistuje jediný model potravinové komunity, který by vyhovoval všem. Přesto věříme, že si můžete najít ten pravý pro vás. Různé modely můžete i kombinovat. Pojďme se podívat, jaké možnosti se nabízejí.

Komunitou podporované zemědělství KPZ je přímé partnerství mezi spotřebiteli (podílňíky) a jedním nebo několika zemědělci, kteří na základě dlouhodobé a závazné dohody sdílí bohatství úrody i riziko neúrody. V průběhu sezóny zemědělec dodává komunitě svou úrodu a členové ji za dohodnutý a předem zaplacený poplatek celou sezónu odebírají. Přijímají to, co se právě urodilo.

Charakteristika: dlouhodobý závazek; přímé spojení s šetrně hospodařícím zemědělcem; možnost zapojit se do spolurozhodování; známý zdroj potravin; sezónní produkty; krátká dovozová vzdálenost

Spolkové obchody jsou organizace, které jsou založeny na podobných hodnotách jako KPZ: solidarita, vzájemná výpomoc, ekologie, účast na rozhodování. Na rozdíl od KPZ se členové nezavazují k pravidelnému odběru podílu, ale v obchodě nakupují ze sortimentu, který je k dispozici. Hradí členský nebo také investiční příspěvek.

Charakteristika: závazek a zapojení do spolurozhodování dle podmínek organizace; preference přímé vazby na šetrně hospodařícího zemědělce; známý zdroj potravin; sezónní i další produkty; preference co nejkratší dovozové vzdálenosti a bezobalovosti

Nákupní skupiny se tvoří z dobrovolníků, kteří si příležitostně organizují společné nákupy potravin (nejen) od místních zemědělců. Skupina má často vlastní zásady, podle kterých zemědělce vybírá.

Charakteristika: bez závazku; vazba na šetrně hospodařícího zemědělce, znalost zdroje potravin i dovozová vzdálenost závisí na zásadách skupiny

Farmářské trhy jsou zvláštním typem trhů, kde můžete nakupovat od lokálních výrobců. V ideálním případě zde můžete navázat přímý kontakt se zemědělci a dozvědět se, jak své produkty pěstují a vyrábí.

Charakteristika: bez závazků; může být i přímé spojení se zemědělcem; známý zdroj potravin; sezónní produkty; kratší dovozová vzdálenost

Bedýnkové systémy obvykle provozuje společnost, která spolupracuje s různými zemědělci a obchodníky a nabízí bedýnky s potravinami, které lze každý týden objednávat. Často obsahují i zboží z dovozu.

Charakteristika: žádný závazek; žádná vazba na zemědělce; mnohdy neznámý zdroj potravin; sezónní i nesezónní produkty; vysoký počet potravinových kilometrů

